

MIQUEL PUJADÓ / NÚRIA CADENAS

Ovidi Montllor:
La força de la imatge
Antoni Miró
(Gràfica digital)

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

Vicerectorat d'Extensió Universitària
Vicerrectorado de Extensión Universitaria

Consell d'Alumnes de la UA

MIQUEL PUJADÓ / NÚRIA CADENAS

Ovidi Montllor:
La força de la imatge
Antoni Miró
(Gràfica digital)

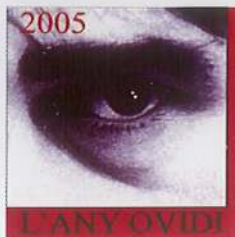

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante
Vicerectorat d'Extensió Universitària
Vicerrectorado de Extensión Universitaria

Consell d'Alumnes de la UA

Col·laboren: Fac. Fil. i Lletres, Dept. Filologia Catalana, SPV, CEPC, Casal Jaume I Alacant i Centre Ovidi Montllor.

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante
Vicerectorat d'Extensió Universitària
Vicerrectorado de Extensión Universitaria

Consell d'Alumnes de la UA

Col·laboren: Fac. Fil. i Lletres, Dept. Filologia Catalana, SPV, CEPC, Casal Jaume I Alacant i Centre Ovidi Montllor.

Per la present edició:

© Universitat d'Alacant

© DELS AUTORS

© AMB-DISSENY

© CENTRE OVIDI MONTLLOR

DIPÒSIT LEGAL A-959-2005

IMPRESSORS • EDITORS - Tel 96 5544799

www.antonimiro.com
art@antonimiro.com

LA UNIVERSITAT D'ALACANT, AMB L'OVIDI MONTLLOR

Jo vaig fent cançonetes i punyetetes d'aquest o d'aquell ordre. I preparant-me. Viure molt. Cada dia que comença em sembla que és l'últim dia de ma vida. I ho voldria tot. I m'arrape a tot. Un dia em quedaré sense unghes. (Ovidi Montllor a Antoni Miró, 25.02.1969)

Que la Universitat d'Alacant faça un homenatge a Ovidi Montllor (Alcoi 1942, Barcelona 1995) no ha d'estranyar ningú. La tradició progressista de la nostra institució es veu reforçada pel reconeixement de la seua figura intel·lectual als deu anys de la seua desaparició.

Un home polifacètic, cantant, actor de teatre, de cinema i de televisió, a més de poeta, que sempre va saber estar al costat de les causes justes i de la reivindicació cultural del nostre poble. La seua biografia és un bon exemple de l'evolució social i cultural dels valencians. Més enllà de la participació en projectes cinematogràfics de distinta sort (va participar en quaranta-vuit pel·lícules com *Furtivos* de J. L. Borau, del 1975 o *La veritat sobre el cas Savolta* d'A. Drove del 1979), Ovidi Montllor va fer possible la difusió, amb la companyia de la música, dels poemes de Salvador Espriu, Pere Quart, Joan Salvat-Papasseit o Vicent Andrés Estellés.

Referent per als joves grups musicals, des de la seua pertinença al grup de la Nova Cançó, va adquirir una veu singular que, ara més que mai, cal recordar. Cançons com "Perquè vull" o "Homenatge a Teresa" han esdevingut emblemàtiques dins de l'imaginari valencià dels últims anys. Un treballador incansable que era conscient de l'esforç que calia fer per la cultura dels valencians, com reconeixia en un escrit al pintor Antoni Miró l'any 1969: "esperem, doncs, el dia que tots junts puguem donar tot el que tenim a l'interior i en la nostra terra". És una satisfacció per nosaltres poder comptar amb l'exposició que Miró ha preparat sobre el cantant i que presidirà els diversos actes culturals que es desenvoluparan a la Sala Aifos, un espai al centre del Campus que servirà de marc per a aquesta celebració. Així, podrem conèixer la visió que l'artista ha construït sobre un vell amic amb el qual va portar un camí paral·lel, marcat per la voluntat comuna de dur endavant les seues carreres artístiques.

Si la Universitat d'Alacant s'ha sumat a la iniciativa dels grups d'estudiants que reclamaven un reconeixement públic que altres institucions no han concretat en els últims anys, és perquè creiem en l'obligació d'una institució com la nostra d'impulsar uns actes que reforcen la identitat cultural de les nostres comarques, les més meridionals d'una llengua que l'Ovidi fa saber portar fins i tot a nivell nacional i internacional.

Tot escoltant les distintes propostes de l'alumnat i del professorat, amb la inestimable coordinació del Vicerectorat d'Extensió Universitària, hem preparat un programa ben ampli per al dimecres 16 de novembre, que comptarà amb la presència de distints amics i personalitats que han volgut col·laborar directament en l'homenatge que es concretarà, entre altres activitats, en l'actuació de Toti Soler, el músic que durant tants anys el va acompanyar.

Volem però, que les activitats que hem organitzat siguen una nova oportunitat per al reconeixement de les nostres senyes d'identitat, com també de la valoració d'un artista que no sempre va tenir la sort de fer-se senti com calia. Ara més que mai, Ovidi, estem al teu costat.

Universitat d'Alacant.

TANGO 2005 (Gráfica digital s/ llenç, -/16, 116x81)

OVIDI MONTLLOR: LA PARAULA, EL GEST, LA IMATGE

Antoni Miró és un artista integral i agosarat. Un home convençut que les recerques més avantguardistes no són incompatibles amb el sentiment de pertinença a una terra que voldrien deixar sense nom, a una llengua amenaçada que alguns voldrien fragmentada i folkloritzada, subsidiària, inútil.

Antoni Miró és un artista universal, d'una universalitat que li hauria estat impossible d'assolir sense el seu arrelament profund i dolorós al País Valencià i a la llengua catalana. "Quede clar, també, que són covards / tots aquells que obliden les arrels..." Això cantava l'Ovidi Montllor.

És d'estranyar que l'Ovidi i en Toni fossin amics?

És d'estranyar que en Toni dediqui, ara i aquí, una exposició no solament a l'amic, sinó a un dels artistes més importants que ha donat el País Valencià?

L'Ovidi va desenvolupar, com Antoni Miró -amb el vent de cara, i en un país que ha tendit ha buscar la felicitat en l'assumpció suïcida de l'amnèsia històrica- una obra d'una rara coherència, d'una qualitat densitat sorprenents.

I, tot plegat, partint pràcticament de zero: l'Ovidi, des de la seua condició de membre conscient d'una classe i d'una nació aprimides, va posar constantment a prova la seua ferotge voluntat d'aprenentatge. I així va arribar a domesticar aquests animals esquerps que anomenem mots, per a dir, o per a suggerir, allò que li passava pel cap, allò que necessitava treure's del pap. Però això no és tot.

L'Ovidi va saber fer evolucionar les seues melodies des d'una efectivitat un xic primària fins a una notable complexitat, sense perdre mai de vista que una cançó és un TOT, un difícil equilibri entre paraula, música i interpretació. Però això no és tot.

L'Ovidi va saber avançar-se al seu temps, amb el rics incomprès pels crítics que no se senten feliços si no enganxen etiquetes: l'audició de Crònica d'un temps (1973) continua essent, més de tres dècades després de la seua publicació, una bufetada a tots aquells que intenten reduir la Cançó en general, i l'Ovidi en particular, a un tòpic groller. Però això no és tot.

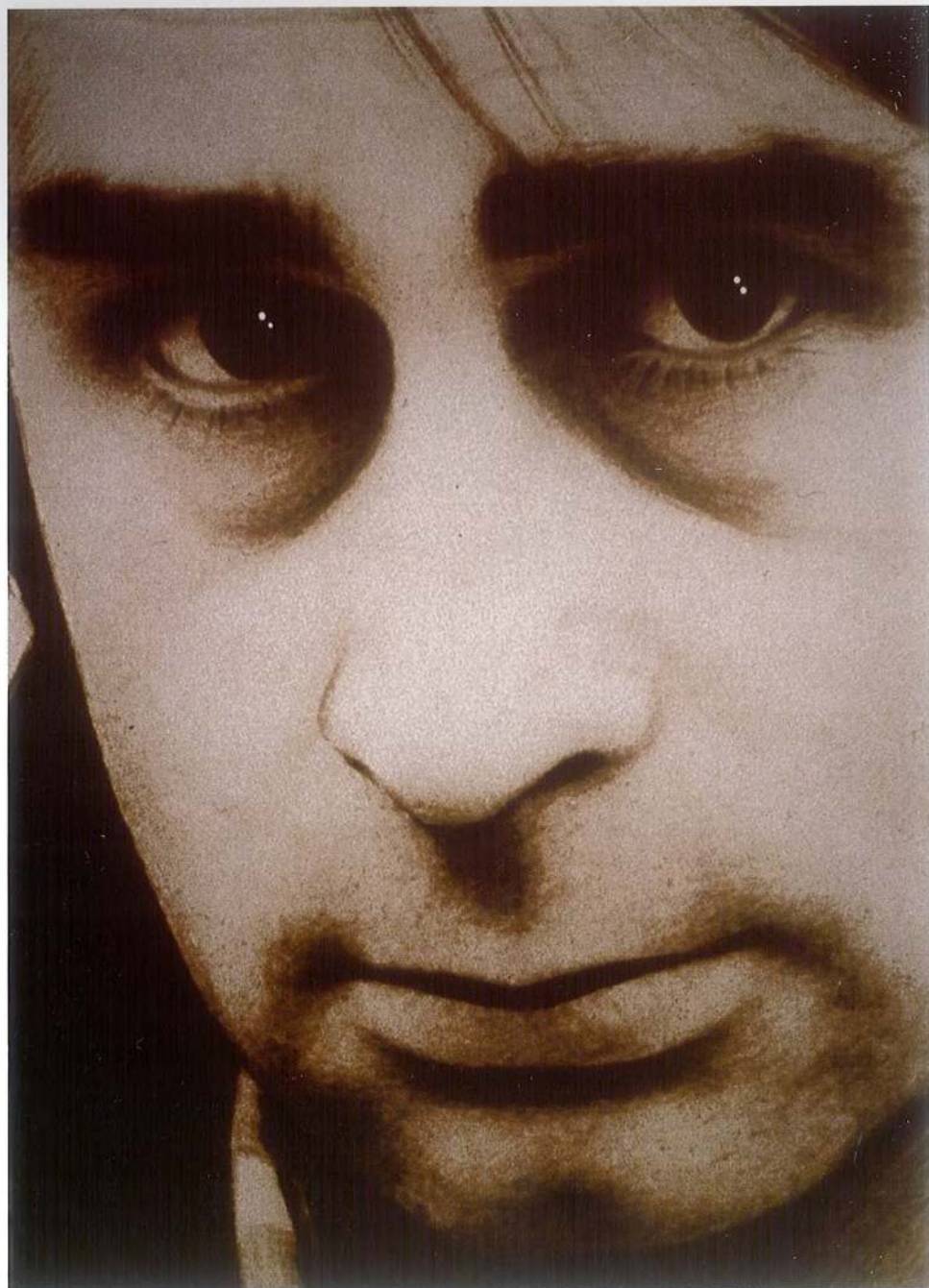
L'Ovidi ens va fer entendre de debó Salvat-Papasseit. I Estellés. I va cantar i dir versos de Sagarra, de Pere Quart, d'Espriu, de Blai Bonet, de Maiakovski, amb aquella aparent naturalitat que només s'aconsegueix amb una hàbil combinació d'esforç i de gran Art. Però això no és tot.

I no és perquè l'Ovidi sentit és extraordinari, punyent, però incomplet. L'Ovidi és també el gest: l'expressió del rostre, la manera d'alçar les celles, el somriure o el rictus amarg, l'esguard acerat de l'Home malgrat tot dempeus...

L'Ovidi alçava una mà i totes les mirades quedaven suspeses en aquest moviment, mai gratuït, realitzat amb la saviesa dels més grans: Brel, Montand, Reggiani... Els meus records de l'Ovidi en escena van lligats a la veu i al gest d'una manera indisoluble:

Recordo com a la fi de la "Cançó de les balances" els seus braços s'obrien (i quan s'ajunten els homes) i s'obrien (i quan s'ajunten els homes) i s'obrien (i quan s'ajunten els homes) com si volguessin abraçar el dolor de tota la Humanitat (...rient i plorant la canten!).

Recordo la dansa hilarant amb què interpretava "Sol d'estiu", contracançó de temporada on una breu anada a la platja esdevenia un autèntic malson per al treballador que intentava desconnectar per un dia d'una feina alienant.

MIRADA 2005 (Gráfica digital s/ lenc, -/6, 116x81)

Recordo com els “Va com va” de la cançó epònima eren dits amb totes les expressions facials i vocals imaginables, des de la trista resignació fins al sarcasme salvatge.

Recordo la immensa delicadesa amb què dibuixava en l'aire el cigarret de l'entranyable Teresa, mentre la boja prenia cos i la seua presència esdevenia una punyent denúncia de la misèria mental d'un franquisme encara massa viu.

Recordo la mà que queia periòdicament, amb brusquedat, com un tallant inapel·lable, a “Carnisseria”.

Recordo el posat volgudament ridícul que assumia quan es convertia en la dona de Joan Anton, el burgès que desitjava exhibir-se al Liceu, a “Una nit a l'òpera”.

Recordo la immobilitat absoluta i sobtada amb què subratllava, per contrast amb els temes anteriors, el dramatisme de cançons com “Dos anònims” (tal com feien, ara que hi penso, Les Frères Jacques en interpretar la impressionant “Barbara” de Jacques Prévert).

Recordo el seu diàleg amb el titella amb què desenvolupava la història d'en Jaume Poch i Prou, símbol irrisori i patètic de la condició humana constantment trepitjada, personatge que havia de sentir crits tota la vida, fins i tot per part del metge -impacient en veure que no es moria quan li tocava.

Em vénen tants records al cap així que penso en aquella figura menuda vestida de negre que, així que pujava a l'escenari, creixia i creixia... Però l'Ovidi no el puc ficar en un parell de fulls mecanografiats. Així doncs, ben poca cosa més tinc a dir-vos:

Quan senti un disc de l'Ovidi, escolteu els seus gestos.

Quan contempleu l'obra que Antoni Miró ha dedicat al seu, al nostre, amic, observeu la veu que esqueixal'obra plàstica, i descobriu la veritat que roman sempre amagada sota la pell de la realitat aparent -tot esperant que un artista l'exhibeixi nua davant de nosaltres.

I, sobretot, no parreu de l'Ovidi com qui parla d'un difunt. Ell va escriure un dia, per peteneres:

“I un cop s'acabe la rifa
que la vida m'ha donat,
si és possible, sota terra
faré crits de llibertat.

Entre cucs i terra i fusta
faré crits de llibertat.

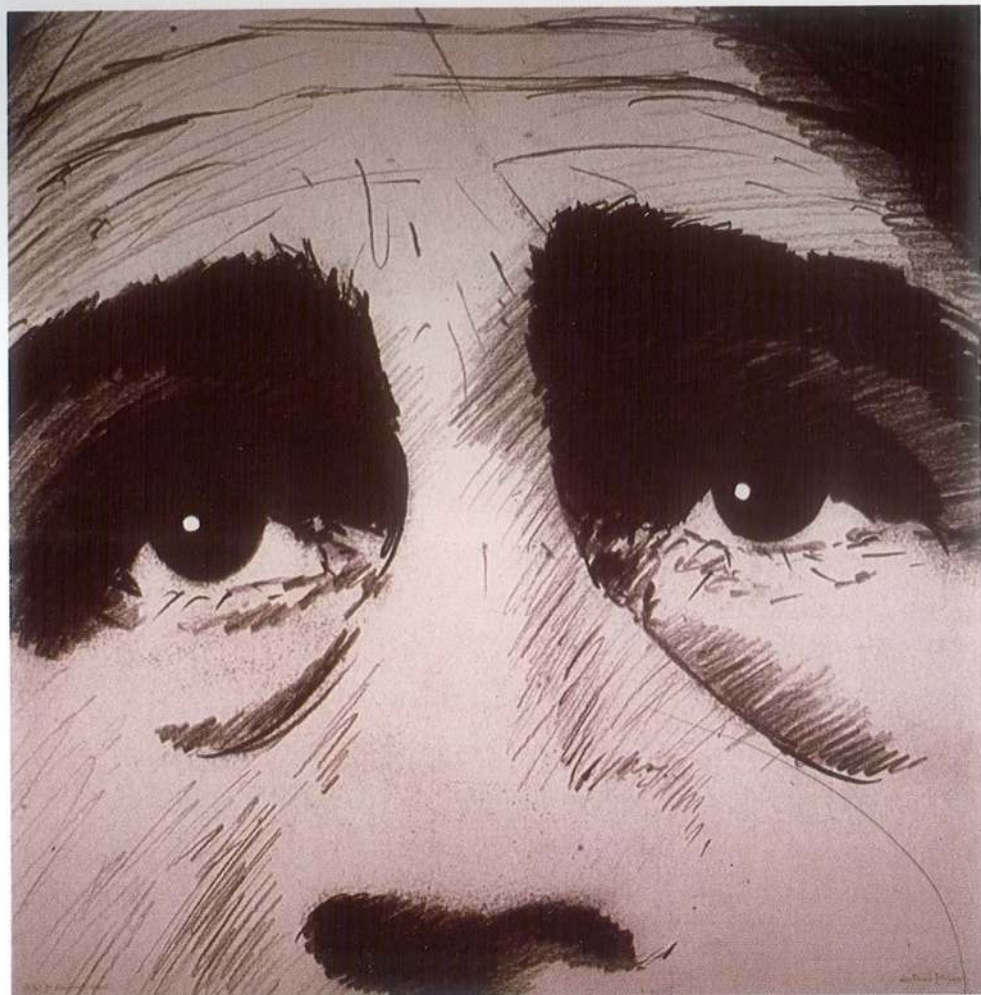
La mort no m'esborrarà!”

Doncs bé, la va encertar. Ell és viu. Molt més viu que certs cadàvers que s'agiten cada dia a les pantalles televisives, i que passen la seua descomposició per despatxos i poltrones. L'Ovidi és viu. I mentre ell sigui viu, la nostra dignitat com a poble serà tan difícil d'enterrar com el difunt de l'Estellés, aquell que no es deixava ficar dins el taüt.

“Soc al món: s'ha de notar”

I tant que es nota, Ovidi! i tant que es nota, Toni!

Miquel Pujadó

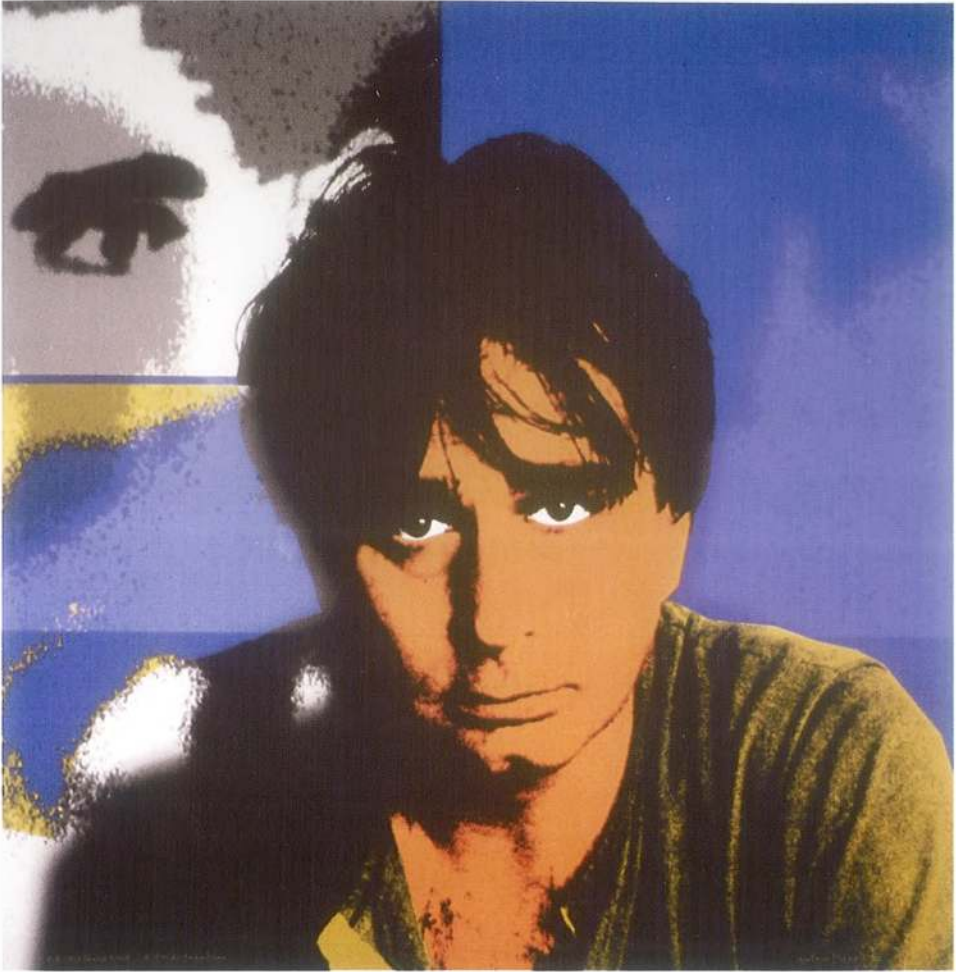
MEMÒRIA 2005 (Gràfica digital s/ lleiç, -/6, 81x81)

VERMELLA 2005 (Gràfica digital s/ llenç, -/6, 81x81)

VACANCES 2005 (Gràfica digital s/ lleug, -/6. 81x81)

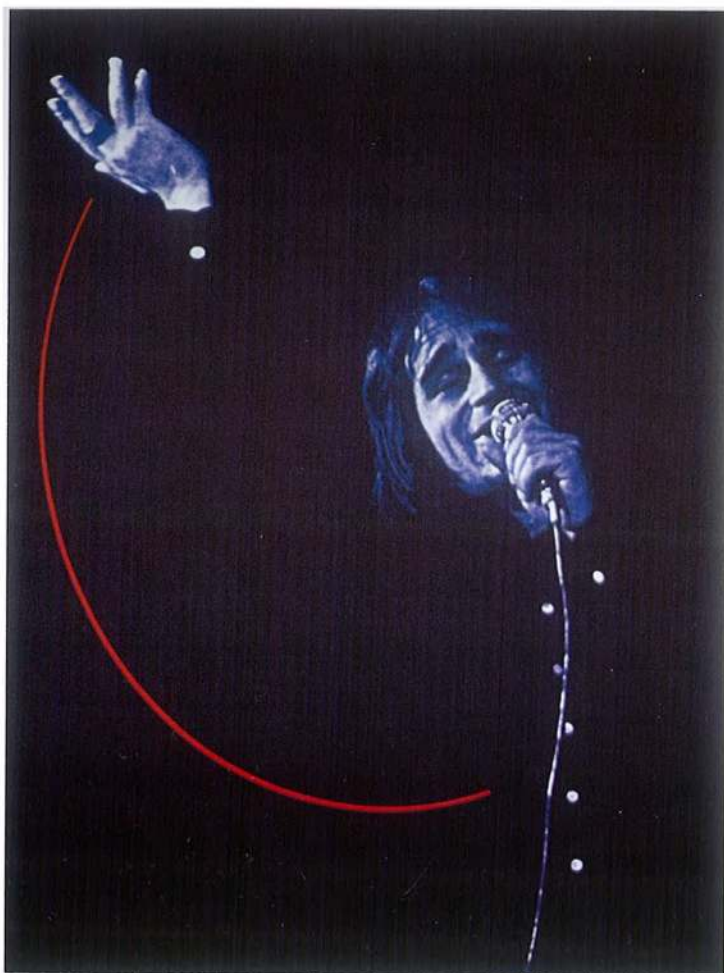
HISTÒRIA 2005 (Gràfica digital s/ lleç, -/6, 81x81)

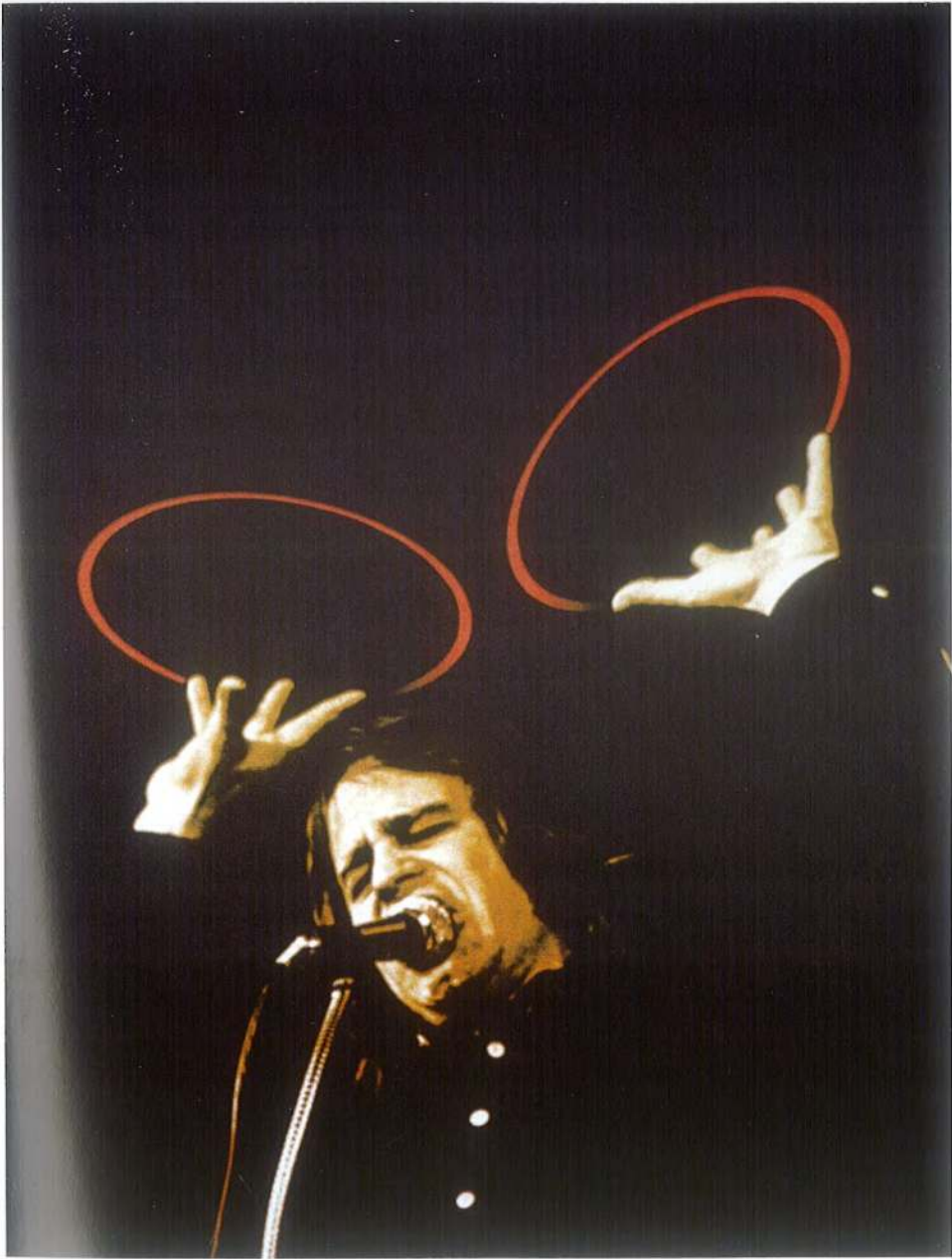
ALS PARES 2004 (Gráfica digital -6, 81x60)

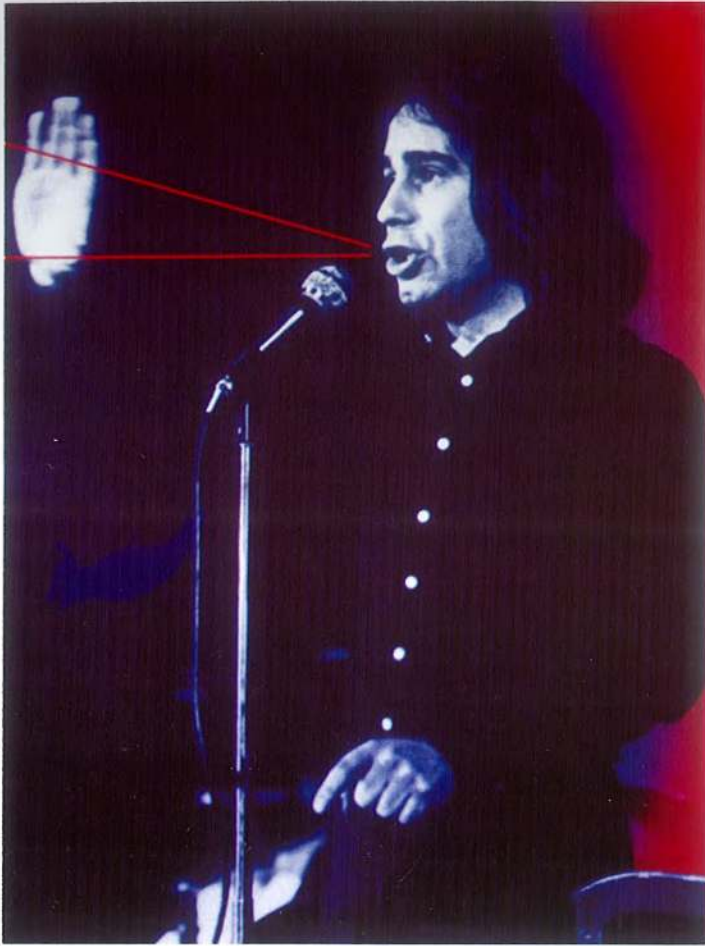
CANÇONETA JUGANERA 2004 (Gràfica digital -/6, 81x60)

GARROTADA EN SWING 2004 (Gráfica digital -/6, 81x60)

BOGERIA AMB NÚMEROS 2004 (Gràfica digital -/6, 81x60)

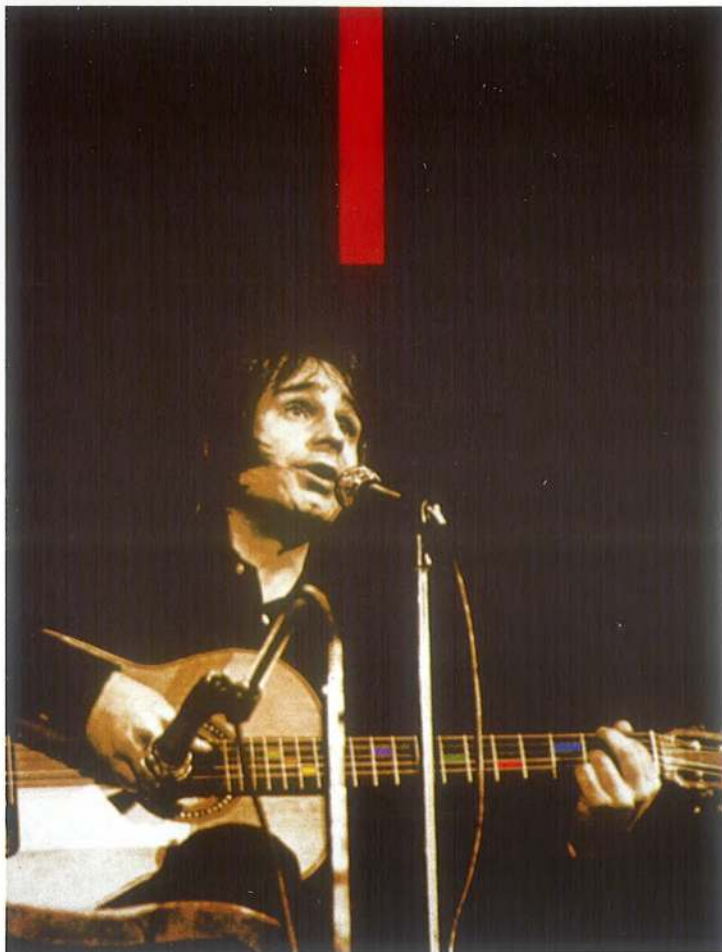
CANÇÓ DE LES BALANCES 2004 (Gràfica digital -/6, 81x60)

XAFARDERIES 2004 (Gráfica digital -/6, 81x60)

CARTA A CASA 2004 (Gráfica digital -6, 81x60)

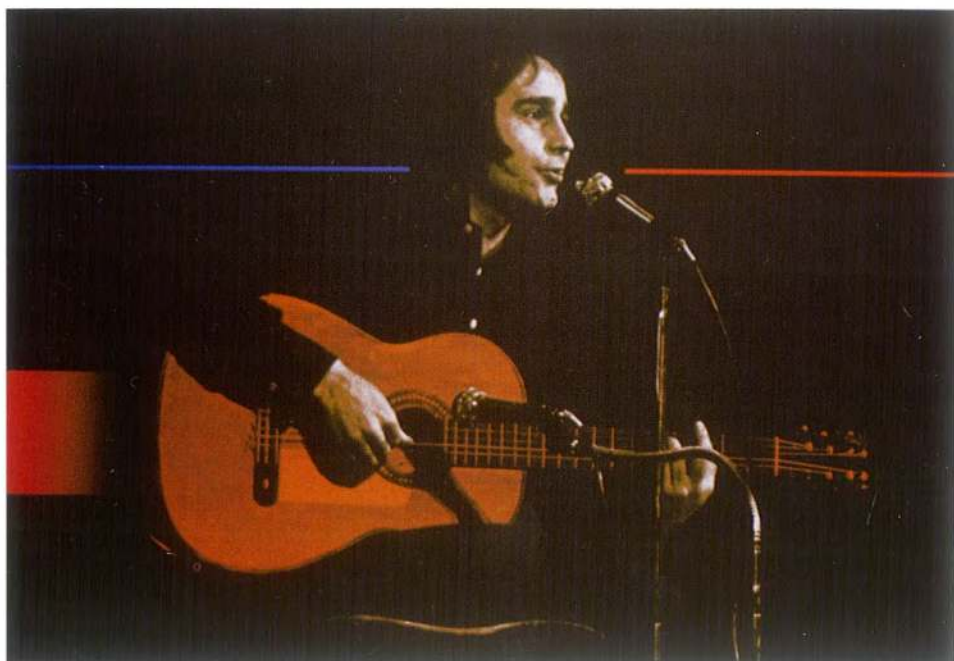
ASSAIG DE CÀNTIC 2004 (Gràfica digital -6, 81x60)

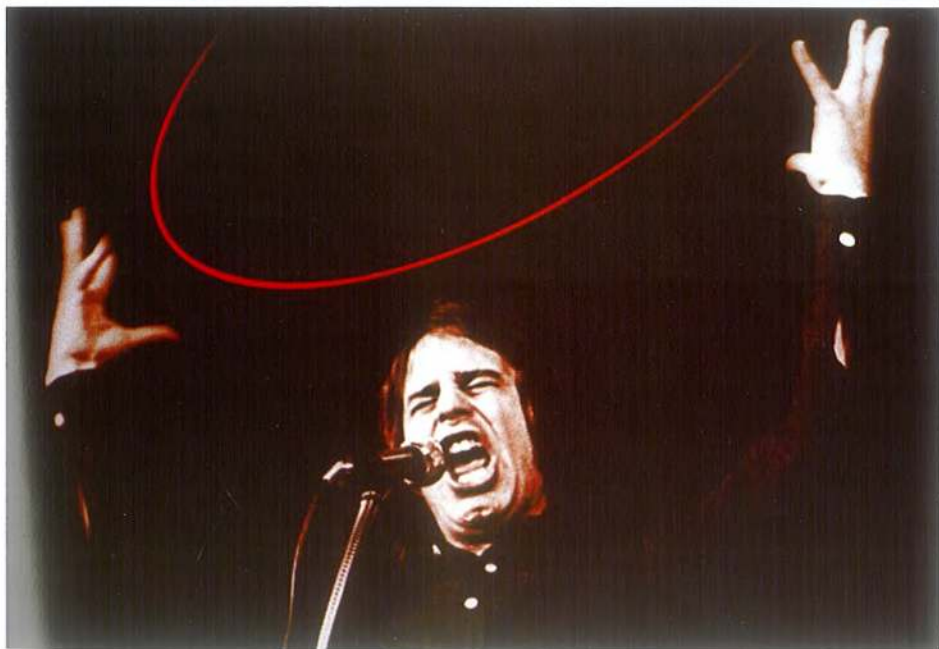
SERÁ UN DIA 2004 (Gráfica digital -/6, 81x60)

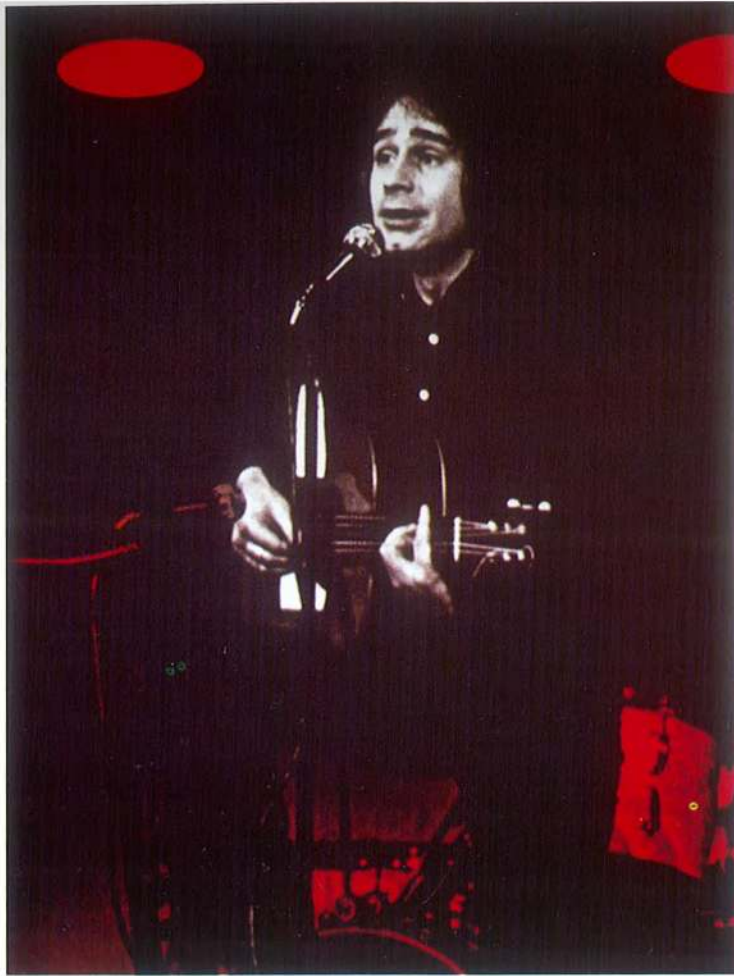
CRÓNICA D'UN TEMPS 2004 (Gràfica digital -/6, 81x60)

GOLA SECA 2004 (Gráfica digital -6, 60x81)
SAGETA DE FOC 2004 (Gráfica digital -6, 60x81)

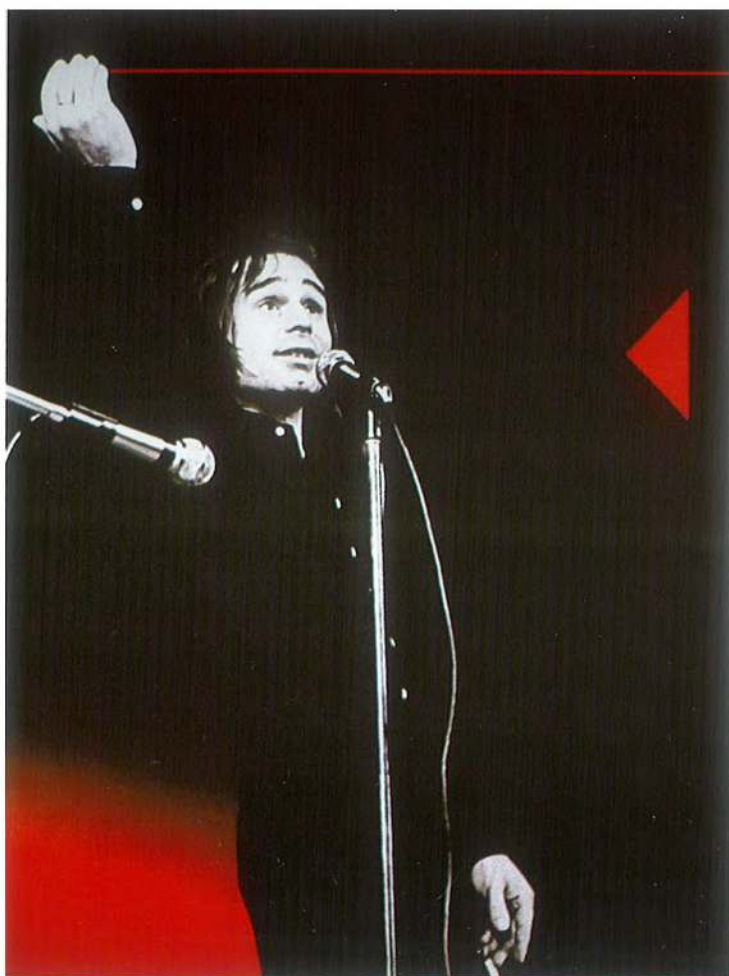
MÓN DIVERTIT 2004 (Gràfica digital -6, 60x81)
UNA NIT A L'ÒPERA 2004 (Gràfica digital -6, 60x81)

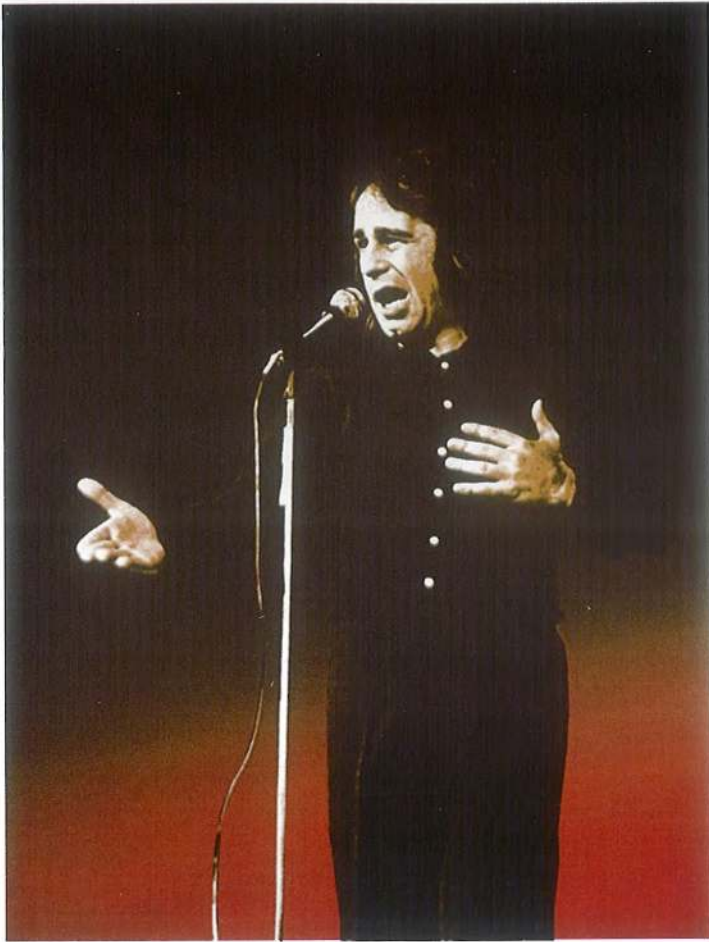
LA SAMARRETA 2004 (Gràfica digital -/6, 81x60)

M'ACLAME A TÚ 2004 (Gráfica digital -/6, 81x60)

PERQUÈ VULL 2004 (Gràfica digital -/6, 81x60)

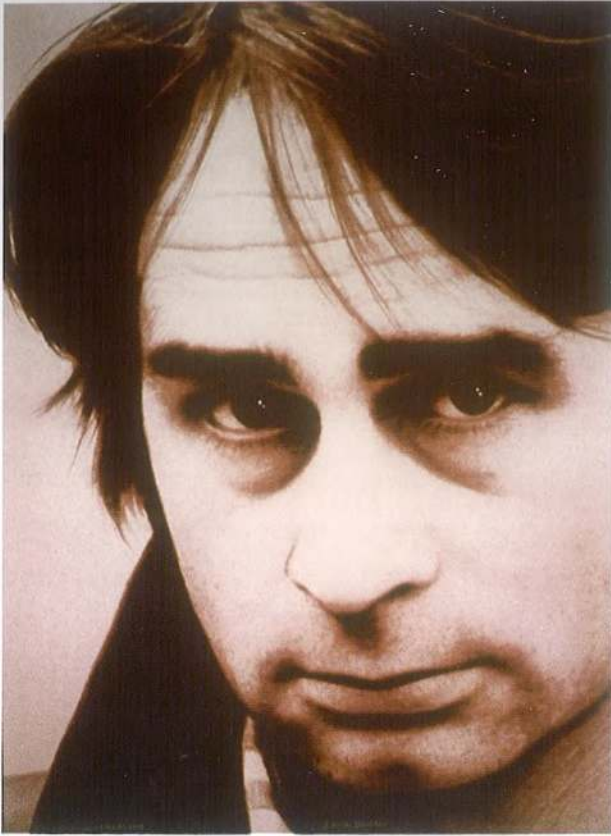
DICCIONARI DE BUTXACA 2004 (Gràfica digital -6, 81x60)

EL DILUVI 2004 (Gráfica digital -6, 81x60)

VISC EL QUE VEIG 2004 (Gràfica digital -/6, 81x60)

L'OVIDI DE VACANCES 2005
(Gràfica digital -/6, 81x60)
Edificiò especial amb motiu
del 10 aniversari de la seua
mort.

Perquè l'Ovidi Montllor és teatre i llums, càmera, acció, és una copeta d'Aromes de Montserrat i les peces del dòmino que xoquen contra la taula, una apassionada dicussió sobre les misèries de la filosofia i la voluntad de canviar tantes coses. L'Ovidi és Alcoi, és clar, però també Barcelona. És poesia i futbol, mejar poc i pair bé, fera i Mollet, ira i tendresa. La veu més pregona de la cultura catalana. És el gest. El treball. La terra. Terra.

“No te l'acabes, l'Ovidi”, em va dir Pepe. I és cert. I és fantàstic, que sigui Aixà. Aquesta és la seva grandesa. Grandesa, sí. Encara que, possiblement, si ell llegís el mot, arrufaria les celles, o les alçaria sorprès i desaprovador, que ben poc li agradaven, crec que la paraula és grandesa.

Núria Cadenas, L'Ovidi

CENTRE
OVIDI
MONTLLOR

Ovidi Montllor
La força de la imatge
Antoni Miró

(Gràfica digital)

10 / 23 Novembre 2005

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

Vicerektorat d'Extensió Universitària
Vicerrectorado de Extensión Universitaria

Consell d'Alumnes de la UA

Col·laboren: Fac. Fil. i Lletres, Dept. Filologia Catalana, SPV, CEPC, Casal Jaume I Alacant i Centre Ovidi Montllor.